

Podpora Open Science

openscience@knav.cz

Fair Wizard - dmp@knav.cz

**Seminář pro knihovny a SVI ústavů AV
9. května 2024**

Představení oddělení Open science KNAV

- Oddělení Open science – 2022.
- Projekt Národní repozitářové platformy – nové kolegyně - 2024.
- Informační podpora pracovišť AV ČR – tematické stránky.
- Konzultace:
  - Open Science politik na pracovištích AV ČR (metodiky práce s daty /manuál publikování, aj.),
  - OA z hlediska autorů,
  - OA z hlediska vydavatelů.
- AV ČR FAIR Wizard – služba k tvorbě DMP.

Informační podpora pracovišť – tematické stránky

OPEN SCIENCE English Čeština

Knihovna Akademie věd ČR

Co máme hledat? Hledat v ASEP Hledat

Open Science Open Access Open/FAIR data Podpora Aktuality Kontakty

► Open Science
► Open Access
► Open/FAIR data
► Podpora
► Aktuality
► Kontakty

REPOZITÁŘ ASEP

FAIR WIZARD

Open Science – Knihovna AV ČR, v. v. i.

Otevřený přístup k výsledkům a datům je v posledních letech v EU trendem, který postupně přichází i do ČR. Otevřený přístup podporuje uchování, možnost ověření či širšího využití výstupů/výsledků a dat z výzkumu a vývoje v praxi či v navazujícím výzkumu (i v jiném oboru). Urychluje dosažení výstupů/výsledků a významně podporuje inovace. Otevřený přístup také přispívá k transparentnosti a kontrole využití veřejných zdrojů, zvyšuje kvalitu, důvěru a kreativitu ve výzkumu. V neposlední řadě se postupně dostává do právních předpisů a do požadavků poskytovatelů finanční podpory.

Knihovna AV ČR proto poskytuje pracovištím AV ČR v oblasti Open Science:

- Konzultace s:
  - plněním Open Science požadavků jednotlivých poskytovatelů finanční podpory.
  - nastavením interních datových a publikačních politik.
  - tvorbou a správou data management plánů.
  - výběrem nejhodnějšího repozitáře pro ukládání výzkumných dat.
- Zprostředkovává přístup ke službě pro tvorbu DMP pro zájemce z celé AV ČR.
- Zajišťuje provoz a rozvoj institucionálního repozitáře AV ČR – ASEP.
  - Repozitáře pro Open Access publikace.
  - Repozitáře pro uložení výzkumných dat.

<https://openscience.lib.cas.cz>

Konzultace OS politik na pracovištích AV ČR

- [Politiky OS na pracovištích AV ČR](#)

Politika Open Science v Knihovně AV ČR, v. v. i.

KNAVSE-0729-2023

- 9 pracovišť má a poskytlo interní dokumenty tohoto druhu ke sdílení dobré praxe

Open science neboli otevřená věda je souborem principů a opatření, které společně usilují o změnu zavedených postupů vědecké komunikace. Otevřená věda není pouhým volným přístupem k vědeckým publikacím a výzkumným datům, ale stále více se snaží o zpřístupnění celého procesu vědeckého bádání: napomáhá k efektivnějšímu a rychlejšímu šíření vědeckých poznatků, které jsou snadněji sdíleny vědeckou

- 6 připravovaných dokumentů bylo konzultováno

Přehled pověřených OS kontaktních osob na pracovištích AV ČR

Koordinace Open Science a EIZ/OA na pracovištích AV ČR

Seznam odbornic a odborníků na Open Science a problematiku EIZ/OA na jednotlivých pracovištích je postupně doplňován a průběžně aktualizován.

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.

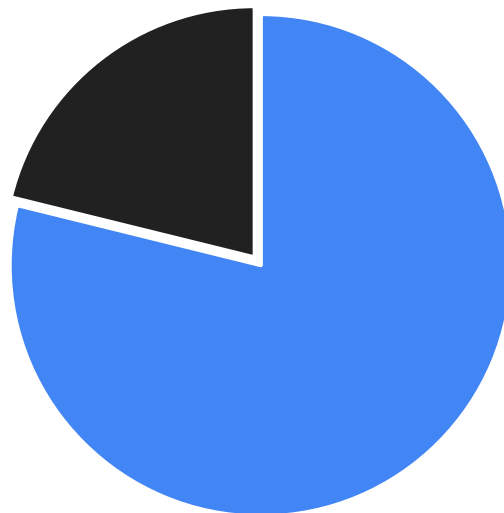
- Open Science – Petr Pajdla – pajdla(zavinac)arub.cz
- EIZ/OA – Martina Kudlíková – kudlikova(zavinac)arub.cz
- Čechyňská 363/19, Brno 602 00

Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i.

- Open Science – David Novák – novak(zavinac)arup.cas.cz
- EIZ/OA – Alice Broncová – broncova(zavinac)arup.cas.cz
- Letenská 4, Praha1 118 01

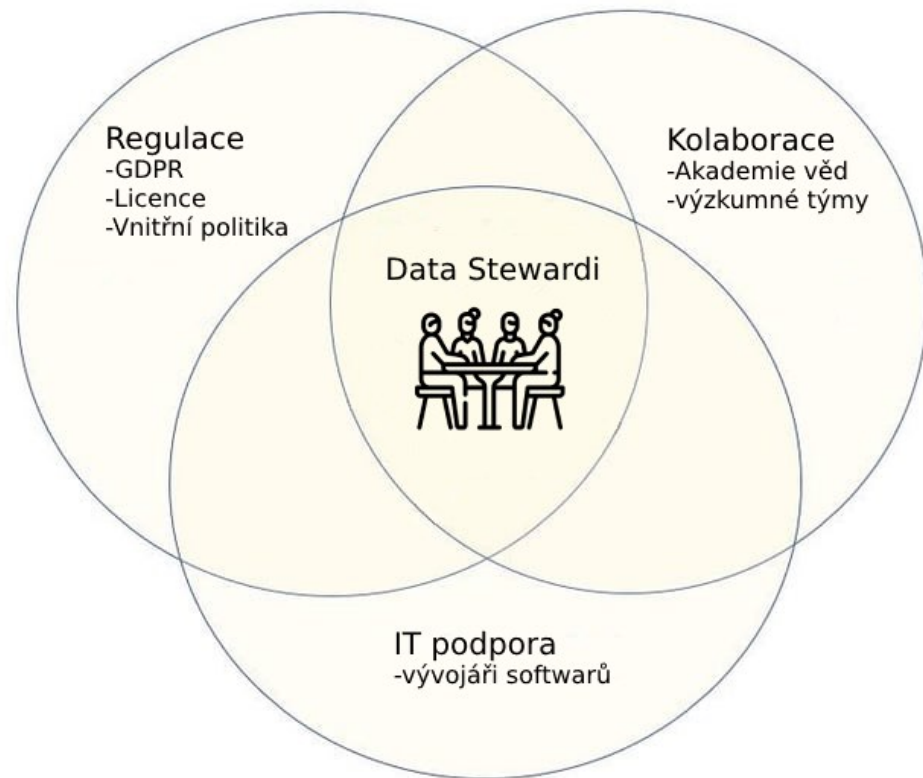
Astronomický ústav AV ČR, v. v. i.

- Open Science –
- EIZ/OA –
- Ondřejov 251 65

Data Steward – definice pozice a její význam

- Nová pozice
- Zodpovídá za správu dat
- Institucionální/
člen výzkumného týmu
- Oborově profilované
kompetence
- Náklady na správu dat =
uznatelné náklady v projektech

AV ČR FAIR Wizard – služba k tvorbě DMP

- [Produkt infrastruktury ELIXIR](#)
- Pro ELIXIR-affiliated instituce je nástroj [dostupný](#) v DSW instanci.
- Pro všechna pracoviště AV ČR je možnost využít [AV ČR FAIR Wizard](#).

DSW Product Solutions

Data Stewardship Wizard

Create, plan, plans to life worldwide – research ins

FAIR Wizard

For FAIRWizard

- All the DS
- Your own
- Enterpris

Plan-Driven Data Management for Everyone

Collaborate, automate, and integrate data management plans in your group or organization to become FAIR. Advance with our enterprise-ready cloud platform and streamline your data management processes.

AV ČR FAIR Wizard – dotazníková aplikace

The screenshot shows the AV ČR FAIR Wizard questionnaire application. The interface is in Czech and features a top navigation bar with icons for 'Dotazník' (Questionnaire), 'Metriky' (Metrics), 'Náhled' (Preview), 'Dokumenty' (Documents), and 'Nastavení' (Settings). Below the navigation bar, there are tabs for 'Zobrazit' (Show), 'TODO', 'Komentáře' (Comments), and 'Historie verzí' (Version History).

The main content area is titled 'I. Administrative information'. It includes a sub-section 'I.1 Contributors' with a green checkmark. Below this, there are four buttons representing different DMP frameworks: 'Horizon 2020 DMP' (blue), 'Horizon Europe DMP' (green), 'Science Europe DMP' (purple), and 'maDMP' (purple). A text block explains that each person contributing to creating or executing the data management plan should be added as a contributor. A checkbox labeled 'Potřebné ve fázi: Before Submitting the DMP' is checked.

Below the 'I.1 Contributors' section, there is a sub-section 'I.1.a.1 Name' with a green checkmark. It also features the same four DMP framework buttons and the same 'Potřebné ve fázi: Before Submitting the DMP' checkbox. A text input field contains the name 'Rudolf Sýkora'.

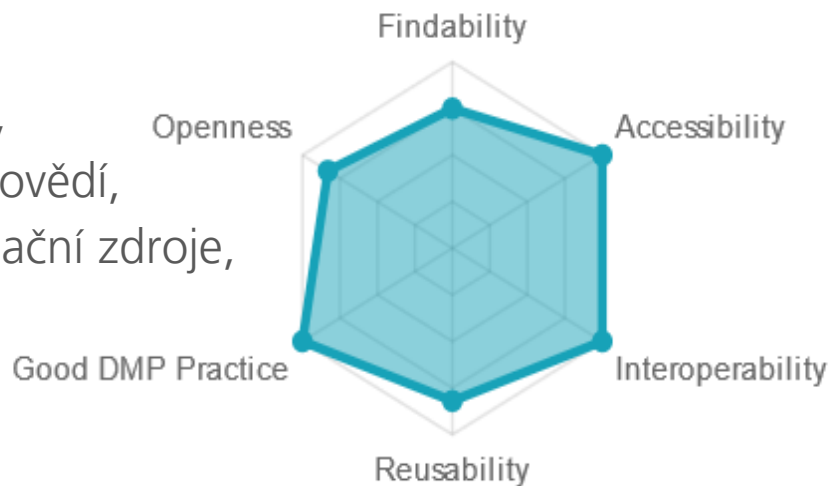
A sidebar on the left side of the interface lists the questionnaire sections, with 'I. Administrati...' highlighted in orange and marked with a '1'. Other sections include 'Contributors', 'Research Project(s)', 'To execute the DMP,...', 'Do you require hard...', 'Describe national / f...', 'II. Re-using data' (checked), 'III. Creating and...' (2), 'IV. Processing d...' (2), 'V. Interpreting ...' (1), 'VI. Preserving d...' (1), and 'VII. Giving access...' (checked).

AV ČR FAIR Wizard - shrnutí

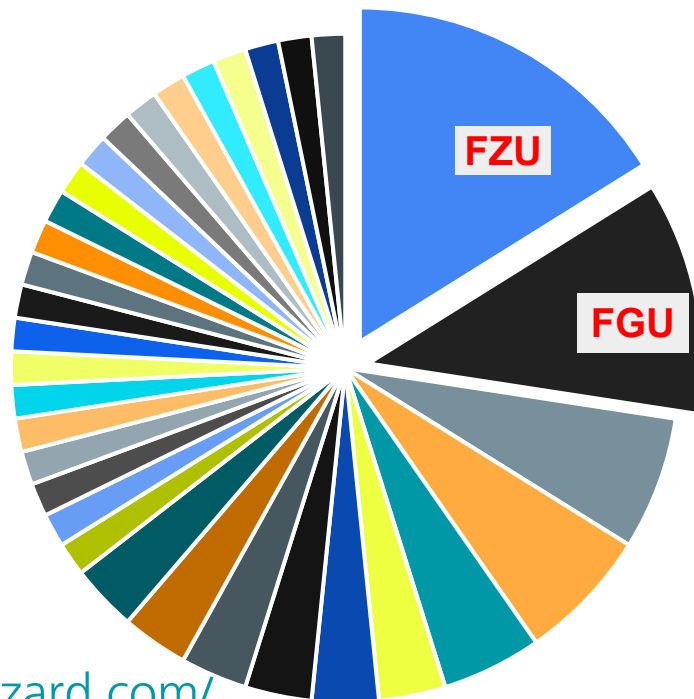
<https://avcr.fair-wizard.com/>

- strojová zpracovatelnost,
- automatické vyhodnocení metrik (FAIR),
- automatické doplňování vybraných odpovědí,
- odkazy na relevantní literaturu a informační zdroje,
- snadná tvorba verzí DMP,
- snadná spolupráce v teamu,
- možnost přednastavit šablony,
- možnost úprav a integrací s dalšími systémy (v budoucnu NRP)

AV ČR FAIR Wizard – přehled

- 100 uživatelů
- 80 projektů
- 50 finálních dokumentů
- uživatelé z 36 pracovišť
- Plánované online školení pro uživatele 14.6.

<https://avcr.fair-wizard.com/>

Transformační smlouvy – základní informace

- TS = smlouva mezi příslušným konsorciem organizovaným sdružením CzechELib a vydavatelem.
- Aktuální smlouvy končí většinou ke konci roku 2025.
- Čas rozhodnout se a případně vstoupit do příslušných konsorcií .
- Seminář pro vedení Pracovišť.
- Monitoring APC.

Přehled vybraných vydavatelů a pracovišť AV ČR zapojených v příslušných konsorciích:

American Chemical Society (ACS) – Bezplatné a neomezené publikování v režimu Open Access (v hybridních titulech) pro korespondující autory z:

► Seznam zapojených pracovišť AV ČR v konsorciu k American Chemical Society (ACS)

American Institute of Physics (AIP) – Bezplatné publikování omezeného množství článků (tokenů) v režimu Open Access ve vybraných hybridních titulech pro korespondující autory z:

- Fyzikální ústav AV ČR, v. v. i.
- Ústav fyzikální chemie J. Heyrovského AV ČR, v. v. i.
- Ústav jaderné fyziky AV ČR, v. v. i.
- Ústav přístrojové techniky AV ČR, v. v. i.

Cambridge University Press – Bezplatné a neomezené publikování v režimu Open Access ve všech titulech (hybridní i Gold OA) pro korespondující autory z:

- Knihovna AV ČR, v. v. i.
- Matematický ústav AV ČR, v. v. i.
- Orientální ústav AV ČR, v. v. i.

Emerald – Bezplatné a neomezené publikování v režimu Open Access pro korespondující autory z:

- všechna pracoviště AV ČR – smluvně zajištěno prostřednictvím Knihovny AV ČR, v. v. i.

IOPscience – Bezplatné neomezené publikování v režimu Open Access ve všech titulech (hybridní i Gold OA) s několika výjimkami pro korespondující autory z:

Monitoring APC – podklad pro strategické rozhodnutí

- Dotazník od [CzechELib](https://czechelib.cz), rozeslaný RVVI v polovině února.
- Termín do 28. 6. 2024, format XLSX, info@czechelib.cz

ID	Rok platby	APC bez DPH	Měna (APC)	DOI	Je časopis hybridní?	Poplatky mimo APC bez DPH	Měna (poplatky mimo APC)	P
vzor 1	2023	3000	EUR	10.platne.doi.clanku	ANO	nevím	EUR	pc
vzor 2	2023	0	CZK	nemá DOI	NE	1000,25	CZK	pc
Vzor 3	2023	550,5	CHF	nelze dohledat	nevím	0	CHF	V
1			vyplňte měnu				vyplňte měnu	-
2			vyplňte měnu				vyplňte měnu	-
3			vyplňte měnu				vyplňte měnu	-
4			vyplňte měnu				vyplňte měnu	-
5			vyplňte měnu				vyplňte měnu	-
6			vyplňte měnu				vyplňte měnu	-
7			vyplňte měnu				vyplňte měnu	-
8			vyplňte měnu				vyplňte měnu	-
9			vyplňte měnu				vyplňte měnu	-

AV ČR jako vydavatel - OA časopisy

- Vydáváno 65 odborných časopisů. Zhruba polovina splňuje definici OA.
- Konzultace změn vedoucích k naplnění definice.
- Konzultace nastavení vstřícných Green OA podmínek pro autory.
- [ASJournals](#) – platforma KNAV pro OA časopisy – [prezentace 2023](#).
- OA knihy

AV ČR – OA časopisy

Ústav AV ČR se významnou měrou podílí na vydávání nebo přímo vydávají následující odborné časopisy v režimu Open Access.

Gold Open Access

- [Acta geodynamica et geomaterialia](#) – (JCR-impaktované, Scopus)
- [Biologia Plantarum](#) – (JCR-impaktované, Scopus)
- [Bulletin of Geosciences](#) – (JCR-impaktované, Scopus)
- [Ceramics – Silikáty](#) – (JCR-impaktované, Scopus)
- [European Journal of Entomology](#) – (JCR-impaktované, Scopus)
- [Folia Parasitologica](#) – (JCR-impaktované, Scopus)
- [Photosynthetica](#) – (JCR-impaktované, Scopus)
- [Physiological Research](#) – (JCR-impaktované, Scopus)

Hybridní časopisy s možností publikace článků v OA

- [Applications of Mathematics](#) (distributor – Springer) – (JCR-impaktované, Scopus)
- [Czechoslovak Mathematical Journal](#) (distributor – Springer) – (JCR-impaktované, Scopus)
- [Eirene. STUDIA GRAECA ET LATINA](#) – (JCR-neimpaktované, Scopus)
- [Folia Geobotanica](#) (distributor – Springer) – (JCR-impaktované, Scopus)
- [Folia Microbiologica](#) (distributor – Springer) – (JCR-impaktované, Scopus)
- [Studia geophysica et geodaetica](#) (distributor – Springer) – (JCR-impaktované, Scopus)

Diamond Open Access

- [AITHER. Časopis pro studium řecké a latinské filosofické tradice](#) – (Scopus)
- [Archeologické rozhledy](#) – (JCR-neimpaktované, Scopus)

Děkuji za pozornost

Jindřich Fejfar

openscience@knav.cz

